

Ankarada Pik Dökümü

1 — Pik hakkında genel bilgiler

D emir ve karbondan müteşekkildir. Karbon miktarı çelikteki % 0-1,2 nisbetine nazaran pikte % 1,7 den fazladır. Piyasada rastlanan pik, pik döküm, dökme demir, font, font döküm tabirlerinin yerine Türk Standardları - Kır Döküm tabirini kabul etmiştir.

Özellikleri : 1050° - 1250°C de erir. Akıcıdır, kalıbın şeklini iyi alır, yoğunluğu 7,25 civarındadır. Çekiçle dövülemez. Fiati düşüktür.

Pikten elde edilen sıhhi tesisat malzemeleri şunlardır :

Borular (150-125-100-70)

Dirsekler,

Çatallar,

Çift çatallar,

Redüksiyonlar,

Temizleme burunları,

İzgaralar,

Yer süzgeçleri,

Radyatörler,

Helâ rezervuarı,

Banyo sobaları,

Küvet, evye, lāvabo, helâ taşı.

Pik, bunlardan başka, makina parçaları, kolonlar, kazan parçaları imalinde kullanılmaktadır.

2 — Ankara'nın pik döküm durumu :

Ankara'da pik ile imalât yapan müesseseler 22 ilâ 26 arasındadır. Bunlardan 22 tanesi dolaşmış, iş yerleri görmüştür. Fabrika vasfını haiz büyük sayıda işçi çalıştıran, imalâtını makine veya seri kalıplarla yapan ancak 2-3 müessese sayılabilir.

Gezilen yerlerde en çok pik pis su borusu imaline rağbet edildiği görülmüştür.

Talı mamul olarak banyo süzgeci, çeşitli izgaralar da yapılmaktadır. Banyo sobası ile uğraşan bir imalâthaneye rastlanmıştır. O da Ankara ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Pik boru imalâtı Ankara ihtiyacının çok üstünde bulunduğu için ihraç edilmektedir. Sıhhi tesisat malzemesinden banyo sobası ve helâ rezervuarı ise Ankara'ya ithal edilmektedir.

Yazan :
Oktay ÖGE
Yük. Müh.

○

3 — Ankara'da pik boru istihsal ve istihlâkı :

Ankara'nın pik boru kapasite ve istihsal durumu tabloda gösterilmiştir. Bu bilgiler imalâtçılar ile yapılan konuşmalar neticesi hesaplanmıştır.

	Tevsiden sonra	1961 yılı
Kapasite	kapasite	istihsalı
6.800 ton	10.000 ton	1.800 ton

Ankara istihsalı bugünkünün 4 misli genişleyebilir. İstihlâkın hesaplanması ise daha çok tahminlere dayanmaktadır. İstatistik bültenlerinden istifade ederek istatistik bültenlerinde Ankara'da 1961 yılında inşa edilen yapıları gözden geçirelim :

Yapı cinsleri :

İkametgâh,

Ticari yapılar,

Sınai yapılar,

Kültürel ve sıhhi yapılar,

Diğerleri.

olarak verilmiştir.

Bu yapı cinslerinin (1 m²) sine ne kadar pik isabet ettiğini bilmek lazımdır.

Bu daha önce,

1 Büyük hastahane (560 yataklı)

1 İş hanı 8 katlı

1 Apartman 8 katlı

Projeleri üzerinde pik sarfiyatını

öğrenmek için incelemeler yapıldı.

Mevzubahis hastahane, iş hanı, apartman hâlen meskûn durumdadır. Hakikate çok yakın neticeler elde etmek için kullanılan pik boru miktarları son istihkaklarından alındı.

Neticeler şu şekilde bulunmuştur.

(TABLO : 1)

Ankara'nın 1961 yılı pik pis su borusu

İstihsalı 1800 ton	İstihlâkı 1150 ton
4 — Bu etüdün neticeleri :	
1 — Çeşitli yapılarda m ² de pik sarfiyatı 1.12-1.52 kg arasında değişmektedir.	

2 — Ankara 1961 pik boru istihsalinin % 36 sını Anadolu'ya ihraç etmektedir.

3 — İcabettiği takdirde Ankara pik istihsalı hâlihazırdaki seviyesinin 4 misline kadar çıkabilir.

4 — Büyük firmalar imalâtlarını serileştirmek ve makineleştirmek için plânlar hazırlamaktadır.

5 — İmalâtçıların istekleri :

1 — Karabük'ten tali malzeme olarak istihsal edilen ham pik istihsalinin devamlı olması, zaman zaman kesilmemesi arzu edilmektedir.

2 — Pik boruların standardlara uygunluğunun kontrolü de ayrıca istenmektedir.

3 — Karabük Fabrikasının teminat mektubu karşılığında ham pik vermesi de arzu edilmektedir.

YAPI CİNSLERİNE GÖRE 1 m² YE İSABET EDEN PİK BORU (kg)

Yapı cinsi	kg. pik boru m ² başına	Daire başına kg.	Yatak başına kg.
Apartman	1.37	280	—
Apartman (sosyal)	1.45	107	—
İş hanı	1.52	—	—
Hastahane	1.12	—	39

Sınai ve diğer yapılarda da m²de pik boru sarfiyatını kültürel ve sıhhi yapılardaki gibi kabul edersek,

1960 YILINDA ANKARA PİK İSTİHSALI					
	İkametgâh	Ticari * yapılar	Sınai yapılar	Kültürel ve yapılar	Diğerleri
m ² leri	737.397	26.428	7.868	19.664	46.588
Pik sarfiyatı					
m ² başına	1.37	1.52	1.12	1.12	1.12
Toplam kg	1.010.233.89	40.170.56	8.812.16	22.024.80	52,178,56
Genel toplam					
Ton	1133.418.97 kg = 1150 t				